

Exposició BAMAKO'05. UN ALTRE MÓN

CCCB
05.10.06 – 28.01.07

ÍNDEX

1.- Fitxa tècnica	2
2.- Presentació.....	3
3.- Textos de l'exposició	5
4.- Debat	9
5.- Catàleg	8
6.- Artistes de l'exposició.....	10
7.- CV del comissari.....	17
9.- Informació general	18

1.- FITXA TÈCNICA

Bamako '05. Un altre món és una producció del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) en col·laboració amb CULTURESFRANCE / «Rencontres Africaines de la Photographie» de Bamako i el Ministeri de Cultura de Mali. Es presenta al CCCB entre el 5 d'octubre de 2006 i el 28 de gener de 2007.

DIRECTOR DE LES «RENCONTRES AFRICAINES DE LA PHOTOGRAPHIE»

Moussa Konaté

COMISSARI GENERAL

Simon Njami

COMISSARI DE «BAMAÑO'05. UN ALTRE MÓN»

Pep Subirós

COORDINACIÓ

Servei d'Exposicions del CCCB

DISSENY I DIRECCIÓ DEL MUNTATGE

Bracha Berkovitch

Elisabet Cristià

Alejandro Quintillá

DISSENY GRÀFIC DE L'EXPOSICIÓ I DE LA DIFUSIÓ

Avantgardebcn

MUNTATGE DE L'EXPOSICIÓ

Decostyle

Dropi

Santos Martínez

2.- PRESENTACIÓ

El Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, amb el patrocini de Fundació Caixa Catalunya i el Consorci Zona Franca, presenta l'exposició **Bamako'05. Un altre món**, comissariada per **Pep Subirós**.

Com en el cas de *Bamako'03*, presentada al CCCB el 2004, l'exposició *Bamako'05* té dos objectius principals:

En primer lloc, proposar una aproximació a la fotografia africana contemporània, un àmbit especialment destacat en el panorama creatiu del continent africà, que, malgrat la seva proximitat geogràfica, continua sent entre nosaltres un gran desconegut en matèria cultural i artística.

En segon lloc, donar també a conèixer la importància de les **Rencontres Africaines de la Photographie**, un esdeveniment de periodicitat biennal que, després de sis edicions, s'ha consolidat com una de les grans cites artístiques del continent.

Sobre la base d'aquests objectius, i gràcies a l'acord establert amb les entitats organitzadores de les **Rencontres** de Bamako, la mostra del CCCB es planteja com una àmplia selecció d'aproximadament 330 fotografies de les propostes més interessants de l'edició del passat 2005, que va tenir lloc entre el 10 de novembre i el 10 de desembre, així com de documentació impresa i fílmica.

La selecció respecta, en els seus aspectes essencials, l'estructura de les **Rencontres**, que s'articulen al voltant d'una exposició central, internacional, de caràcter competitiu (exposició que enguany té com a tema "Un altre món"), i una sèrie de seccions monogràfiques, centrades en autors, temes o països.

CONTINGUT

La selecció prevista per a la presentació d'aquesta exposició al CCCB s'organitza segons els apartats següents:

Una selecció d'aproximadament 100 fotografies de l'**exposició internacional** que inclou els treballs premiats a Bamako 2005 dels fotògrafs **Rana El Nemr** (Egipte), **Uchechukwu James Iroha** (Nigèria), **Mikhael Subotzky** (Sud-àfrica) i **Zohra Bensemra** (Algèria).

Una de les **mostres monogràfiques d'autor**, la dedicada a **Malick Sidibé**, nascut a Mali al 1936.

Dues de les **mostres d'homenatge** a dos grans fotògrafs africans, les dedicades al recentment desaparegut **John Mauluka** (Zimbabwe, 1932-2003) i el veterà **Ranjith Kally**, nascut a Sud-àfrica al 1925.

Una de les **mostres "nacionals"**, dedicada a Algèria, amb un total de 100 fotografies aproximadament.

Finalment, la **mostra dedicada al treball fotogràfic d'artistes plàstics** amb un total d'aproximadament 20 peces, entre elles les de **Jane Alexander** (Sud-àfrica) i **Pascale Marthine Tayou** (Camerun).

A més de la presentació de fotografies originals, l'exposició del CCCB inclou un apartat de documentació bibliogràfica i un espai de documentació videogràfica sobre la darrera edició de les *Rencontres*.

Altres móns, altres mirades

Pep Subirós

[Text del comissari de l'exposició inclòs al catàleg]

Entre l'edició de l'any 2003 i la de l'any 2005 s'ha produït un subtil però significatiu canvi de títol de la Biennal de Bamako. El 2003 el títol era *Ves Rencontres de la Photographie Africaine*; el 2005 el títol ha estat *Vies Rencontres Africaines de la Photographie*.

D'una trobada al voltant de la *fotografia africana* a una *trobada africana* al voltant de la fotografia. Una simple permutació de termes, però una reformulació conceptual important. L'expressió clara de la voluntat de no encasellar la biennal en una òptica localista, particularista –tot i que només es tractés d'un particularisme d'escala continental–, i molt menys en una dimensió *ètnica*.

No és pas que les *Rencontres* de Bamako hagin tingut mai aquest caràcter, però és bo i saludable eliminar tota possible confusió. Si, deixant de banda l'origen geogràfic dels autors, no té cap sentit parlar, per exemple, de fotografia europea (ni d'art contemporani europeu, ni de tantes altres manifestacions culturals), ni asiàtica, ni llatinoamericana, encara menys ho té en el cas de l'Àfrica. Tant i més que cap altre continent, i contràriament als tòpics i prejudicis, l'Àfrica ha estat plenament subjecta en els darrers dos segles a les influències, a les hibridacions i als trasbalsos provocats pel procés general de modernització i globalització. D'altra banda, i més sens dubte que cap altre, l'Àfrica és el continent de la diàspora –des del tràfic d'esclaus fins als processos migratoris dels nostres dies. Tot el món és avui present a l'Àfrica i l'Àfrica és present a tot el món. Dramàticament present, massa sovint.

Pretendre que hi ha una «africanitat» essencial, ancestral, pura, autèntica, incontaminada, equival –conscientment o no, innocentment o no– a condemnar els individus d'origen africà a una condició humana de segona categoria, a ser només fòssils vivents, víctimes passives d'unes condicions – i d'unes mirades– imposades des de fora, no agents actius del seu esdevenir.

D'aquí la pertinència del canvi en el títol de les *Rencontres* de Bamako i d'aquí també la pertinència del tema proposat com a motiu vertebrador de l'«Exposició internacional», la principal de les diverses seccions que componen la biennial: «Un altre món».

La proposta d'exploració fotogràfica d'un altre món no és la d'anar a la recerca de cap utopia, vella o nova, ni de cap realitat transcendent. La proposta és molt més senzilla, i molt més ambiciosa. És una proposta poètica, profundament realista, basada en el que Paul Éluard va formular de manera clara i neta: «*Il y a un autre monde, mais il est dans celui-ci*». Sí, hi ha un altre món, però és a l'interior d'aquest. En aquest sentit, la proposta és la incitació a mirar amb una mirada fresca, lliure d'estereotips, la complexitat i riquesa d'unes realitats que les nostres mirades *blasées*, cansades i sobrecarregades d'imatges, tendeixen a simplificar o senzillament a ignorar. A descobrir tot allò que és possible dins del real. Els altres móns que ens proposa Bamako són, doncs, tant una dimensió de la realitat més ordinària com una potencialitat de les nostres facultats de percepció. I d'acció.

La selecció de Bamako'05 que es presenta al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) inclou l'obra de tretze fotògrafs, sobre els trenta-nou seleccionats a l'«Exposició Internacional» de la biennial. Tots ells ens ofereixen una visió subjectiva que, com diu Simon Njami, «no pretén imposar-se com un axioma, sinó com una proposta, com una possibilitat, com una alternativa». No pretenen dir «aquesta és la realitat», sinó «aquesta també és una realitat». A través de la seva subjectivitat, amplien i enriqueixen la nostra mirada.

Adicionalment, la mostra barcelonina presenta tres exposicions monogràfiques dedicades respectivament a John Mauluka, Malick Sidibé i Ranjith Kally.

John Mauluka, mort al 2003, ha estat un dels grans fotoreporters africans que durant gairebé cinquanta anys ha retratat las transformacions de la seva terra, les alegries i les penes de la seva gent. La seva és una fotografia profundament humanista que, alhora que aixeca acta de la duresa de les condicions de vida de la gran majoria de la població de Zimbabwe, i de l'arbitrarietat dels poders dominants, està sempre amarada de tendresa, fins i tot d'humor, i certament de solidaritat.

Les imatges de Malick Sidibé constitueixen, juntament amb les de Seydou Keita, una de les referències obligades de la història de la fotografia, dels temps en què, com ens recorda Dagara Dakin, «la venteguera de les independències bufava damunt l'Àfrica i l'avenir s'anunciava carregat de promeses». La història no ha complert de moment les seves promeses, ben al contrari, però les fotos de Malick Sidibé es mantenen vives no sols com un entranyable monument a l'esperança, a l'alegria de viure, sinó també com un testimoni que altres històries són possibles. Entre altres raons perquè ja han estat reals.

Pel que fa a l'exposició dedicada a Ranjith Kally, ens permet descobrir no sols un fotògraf de primera línia, sinó recuperar una història amagada –en

paraules de Riason Naidoo, «un dels secrets millor guardats del continent africà»–, una memòria negada: la de la molt important presència índia a Sud-àfrica, la segregació soferta per aquesta comunitat durant l'*apartheid*, la seva lluita al costat de la població negra contra els deliris racistes. Kally ens revela de manera brillant i perspicaç un món –el seu món, un altre món– riquíssim, i tanmateix ignorat no sols fora del seu país, sinó també fins fa molt poc en el seu propi país, Sud-àfrica.

De les exposicions d'àmbit nacional presentades a Bamako, el CCCB ofereix la dedicada a Algèria. També es tracta de la recuperació d'una història oculta, en aquest cas, però, no tant perquè hagi estat amagada –els mitjans de comunicació en van anar plens al llarg de tota la dècada dels noranta– com per la parcialitat amb què ha estat presentada. La selecció realitzada per Michket Krifa inclou els drames de la guerra civil algeriana, però no es limita a documentar-los. També ens presenta la increïble resistència i afirmació de la vida enfront de la violència i el terror.

Finalment, per a la selecció de Bamako'05 que es presenta a Barcelona, s'ha triat, dins de la secció «Transversals», el treball de dos artistes –Jane Alexander i Pascale Marthine Tayou– que de manera regular fan, des de registres i amb tècniques molt diferents, incursions en el terreny de la fotografia com a camp d'ampliació i experimentació de la seva recerca i producció creativa, fonamentalment escultòrica en el cas d'Alexander, decididament «multimèdia» en el de Tayou. Els fotomuntatges de la primera ens confronten amb la inquietant presència de l'«animalitat» dins de nosaltres, amb la fragilitat del mai acabat procés d'humanització. Els *zooms* de Tayou fan aflorar la bellesa inscrita en els murs més humils i escrostonats.

Amb la selecció i presentació d'aquest conjunt d'obres, creiem ser fidels a l'esperit i la voluntat de les *Vies Rencontres Africaines de la Photographie* de fer palès que, per poc que ens esforcem a cercar-los, ens adonarem que els altres móns no són mai gaire lluny de nosaltres mateixos. A l'Àfrica com arreu.

3.- TEXTOS DE L'EXPOSICIÓ

Exposició internacional

La selecció de Bamako'05 realitzada per al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona inclou l'obra de tretze fotògrafs, dels trenta-nou presentats a l'«Exposició Internacional» de la biennial. Tots ells ens ofereixen una visió subjectiva que, com diu Simon Njami, comissari general de les *Rencontres*, «no pretén imposar-se com un axioma, sinó com una proposta, com una possibilitat, com una alternativa». No pretenen dir «aquesta és la realitat», sinó «aquesta també és una realitat». A través de la seva subjectivitat, amplien i enriqueixen la nostra mirada.

Homenatge

John Mauluka (Zimbabwe, 1932-2003)

Nascut a Harare (Zimbabwe) el 1932 i mort el 2003 a la mateixa ciutat, John Mauluka ha estat un dels grans fotoreporters africans i, durant gairebé cinquanta anys, ha retratat les transformacions de la seva terra, les alegries i les penes de la seva gent. La seva és una fotografia profundament humanista que, alhora que aixeca acta de la duresa de les condicions de vida de la gran majoria de la població de Zimbabwe i de l'arbitrarietat dels poders dominants, està sempre amarada de tendresa, fins i tot d'humor i, certament, de solidaritat.

Exposició monogràfica

Malick Sidibé (Mali)

Malick Sidibé va néixer el 1936 a Soloba (Mali) i actualment viu i treballa a Bamako. Les seves imatges constitueixen, juntament amb les de Seydou Keita, una de les referències obligades de la història de la fotografia, dels temps en què, com ens recorda Dagara Dakin, comissari d'aquesta mostra, «la venteguera de les independències bufava damunt l'Àfrica i l'avenir s'anunciava carregat de promeses». La història no ha complert de moment les seves promeses, ben al contrari, però les fotos de Malick Sidibé es mantenen vives no sols com un entranyable monument a l'esperança, a l'alegria de viure, sinó també com un testimoni que altres històries són possibles. Entre altres raons, perquè ja han estat reals.

Memòria

Ranjith Kally (Sud-àfrica)

Ranjith Kally va néixer a Durban (Sud-àfrica) el 1925. L'exposició dedicada a Kally ens permet no sols descobrir un fotògraf de primera línia, sinó també recuperar una història amagada –en paraules del comissari de la mostra, Riason Naidoo, «un dels secrets més ben guardats del continent africà»–, una memòria negada: la de la molt important presència índia a l'Àfrica oriental i meridional, la segregació soferta per aquesta comunitat

durant l'*apartheid*, la seva lluita al costat de la població negra contra els deliris racistes. Kally ens revela de manera brillant i perspicaç un món –el seu món, un altre món– riquíssim i tanmateix ignorat, no sols fora del seu país sinó també, fins fa molt poc, a la seva pròpia terra, Sud-àfrica.

Exposició nacional

Algèria

La mostra de fotografia algeriana també tracta de la recuperació d'una història oculta, la del conflicte que va ensangonar Algèria durant gairebé tota la dècada dels noranta. En aquest cas, però, no tant perquè hagi estat amagada –els mitjans de comunicació en van anar plens al llarg de tot aquell període– com per la parcialitat amb què ha estat presentada. La selecció realitzada per la comissària Michket Krifa inclou els drames de la guerra civil, però no es limita a documentar-ne la dimensió política i militar. També ens presenta la increïble resistència i l'afirmació de la vida enfront de la violència i el terror.

Transversals

Jane Alexander (Sud-àfrica), Pascale Marthine Tayou (Camerun)

A la secció «Transversals», el CCCB ha triat el treball de dos artistes –Jane Alexander i Pascale Marthine Tayou– que de manera regular, des de registres i amb tècniques molt diferents, fan incursions en el terreny de la fotografia com a camp d'ampliació i experimentació de la seva recerca i producció creativa, fonamentalment escultòrica en el cas d'Alexander, decididament «multimèdia» en el de Tayou. Els fotomuntatges de la primera ens confronten amb la inquietant presència de l'«animalitat» dins nostre, amb la fragilitat del mai acabat procés d'humanització. Els *zooms* de Tayou fan aflorar la bellesa inscrita en els murs més humils i escrostonats.

4.- DEBAT

Traduir el món a partir d'Àfrica

Divendres 6 i dissabte 7 d'octubre

Malgrat els grans progressos realitzats al llarg del segle xx en matèria de producció de coneixement sobre l'Àfrica, sobre la complexitat de la seva història, la multiplicitat de les formes de la seva vida social, política i econòmica, el pes de la innovació religiosa i la força de la seva creació artística i cultural, aquest continent continua apareixent en la consciència del món sota la imatge de la nit, de les tenebres i de l'excés. Amb aquest projecte, el CCCB vol impulsar una reflexió sobre aquelles problemàtiques que, a partir de l'experiència de l'Àfrica, ens remeten a qüestions que afecten el conjunt del món. El debat estarà articulat al voltant de quatre eixos: (1) imaginació (filosofia, història, antropologia, teologia i política, literatura i art); (2) temps (passat i present, futur i esperança, el temps de l'Estat); (3) territoris i recursos (geografies, mobilitats i circulació, formes de vida material, urbanitats, ciutadania), i (4) món (post-Auschwitz; biopolítica, seguretat i poblacions; fe, creences i secularització; utopies i experiències de reconciliació). En cada cas, es tractarà de llegir Àfrica des d'una perspectiva diferent i de traduir l'experiència humana d'aquest continent en un llenguatge de validesa universal.

Ponents: Achille Mbembe, Jean Comaroff, John Comaroff, Dipesh Chakrabarty, Deborah Posel.

En col·laboració amb la Universitat de Witwatersrand, Johannesburg, Sud-àfrica

Informació:

Oficina de cursos del CCCB

Montalegre, 5. 08001 Barcelona

Tel. 933 064 133

cursos@cccb.org

www.cccb.org

5.- CATÀLEG

El catàleg de l'exposició inclou una selecció dels millors treballs dels fotògrafs africans contemporanis.

Obres de: Jane Alexander, Louisa Ammi-Sid, Raymond Barthes, Zohra Bensemra, Benyoucef Cherif, Bruno Hadjih, Rana el Nemr, Nadia Ferroukhi, Yoyo Gonthier, Farida Hamak, Ranjith Kally, John Kiyaya, Helga Kohl, John Mauluka, Nasser Kamr-Eddine Medjkane, Mohamed Messara (Moh), Malik Nejmi, Zaynab Toyosi Odunsi, Francis Nii Obodai Provençal, Sarah Sadki, Hamid Seghilani, Samir Sid, Malick Sidibé, Mikhael Subotzky, Pascale Marthine Tayou i James Iroha Uchechukwu.

Textos de: Calvin Dondo, Dagara Dakin, Michket Krifa, Riason Naidoo, Simon Njami i Pep Subirós.

160 pàgines

125 imatges en b/n i color

17 x 24 cm

Idiomes: català, amb traducció castellana i anglesa

ISBN: 84-9803-136-2

Edita: CCCB i Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona

Pròleg del catàleg de Josep Ramoneda

Un altre món

Per segona vegada, el CCCB presenta una selecció d'obres mostrades a la Biennial de Bamako, oficialment anomenada «Rencontres Africaines de la Photographie». L'exposició coincidirà amb un debat dirigit pel professor camerunès Achille Mbembe sobre «El món vist des d'Àfrica». Amb aquestes dues iniciatives reiterem una opció estratègica del CCCB. Fer de plataforma del que podríem anomenar cultures emergents, és a dir, aquelles que, per raons econòmiques, polítiques i culturals, han quedat eclipsades per la poderosa indústria cultural occidental, que s'ha limitat a assimilar alguns dels seus creadors o a xuclar algunes de les seves propostes, i que ara comencen a fer-se presents al món per elles mateixes, en la mesura que es va trencant la visió homogènia imposada per Occident i els seus poderosos aparells de propaganda.

Vivim en un món postcolonial en què la ironia de la història ha fet que els ciutadans de les colònies estiguin cada cop més presents a les antigues metròpolis per cobrir el dèficit demogràfic d'unes societats benestants instal·lades en el present continu. En aquest nou context cultural i social, el principi més elemental de curiositat intel·lectual, juntament amb l'empatia més primària entre conciutadans, fa indispensable estar atents a les altres mirades, intentar de comprendre com es veu el món des d'una diversitat de

perspectives que no són les nostres de vells europeus, gastats per la història. En tots els àmbits del coneixement i de la creació, cada cop més les sorpreses vénen del que anomenàvem les perifèries. I això val tant per al pensament com per a la creació artística. El CCCB vol ser punt nodal en els encreuaments de mirades i actituds d'orígens diversos.

A Europa costa molt sortir del reducte etnocèntric. La força de la immigració i dels processos globals de reducció de l'espai i acceleració del temps faran, però, que la closca es trenqui inexorablement. Per això és una opció prioritària del CCCB incorporar mirades creatives i plantejaments intel·lectuals impregnats d'un cosmopolitisme molt més real –amb la realitat d'un continent sotmès permanentment a la diàspora, l'ocupació i la hibridació– que el cosmopolitisme exclusiu de les elits europees. La mirada sobre l'art africà es fa encara sota el prisma de les «*arts premières*», la revaloració d'un patrimoni amb aurèola de màgic, la majoria de les obres del qual van arribar a Europa per l'espoliació. En el fons hi ha latent una idea: aquestes cultures tenen passat, però no modernitat. Aquest esquema és el que s'ha de trencar pel que té d'enganyós i de discriminatori. El discurs de correcció política que l'acompanya no pot dissimular una certa discriminació de fons.

A l'Àfrica hi ha una gran tradició de fotografia. Cada dos anys els fotògrafs africans tenen cita a Bamako. S'ha convertit en un dels esdeveniments culturals del continent. En aquesta VIa edició, les «*Rencontres de la Photographie Africaine*» han esdevingut les «*Rencontres Africaines de la Photographie*», en un subtil canvi de títol que indica la voluntat de defugir qualsevol demarcació etnicista o particularista. Fer d'aparador de la Biennal de Bamako és una contribució a la recepció de la cultura que es fa en els diversos països africans. Ens permet conèixer les figures de la història de la fotografia al continent africà, saber de les aportacions i de les innovacions que els fotògrafs dels diferents països fan i veure sota una altra mirada conflictes –la guerra civil d'Algèria, per exemple– que hem seguit a través de la premsa occidental. I tot plegat ens pot ajudar, també, a acostar-nos als nostres conciutadans que vénen dels països d'aquests artistes. Una societat pluricultural és una societat oberta a totes les manifestacions culturals. Ampliar el ventall de fites i referències en el terreny del simbòlic és una manera de contribuir a fer espai públic, és a dir, llocs oberts a tots, que és el que el CCCB pretén ser.

Josep Ramoneda
Director del CCCB

6.- ARTISTES DE L'EXPOSICIÓ

Exposició internacional

Raymond Barthes (Madagascar)

Va néixer el 1957 a Antananarivo (Madagascar) i actualment viu i treballa a Sainte Marie, a l'illa de la Reunió. Quan estudiava a l'Escola de Belles Arts de Tolosa, va decidir especialitzar-se en fotografia. Després d'instal·lar-se de nou a la Reunió, el 1980, va començar a treballar com a fotògraf per als Archives Départementales de la Reunió i posteriorment per al museu de Saint Denis. La seva obra artística i documental reflecteix una certa ingenuïtat en la manera de veure el món i en les impressions particulars que li inspira la seva bellesa. En aquests moments, duu a terme una investigació artística independent en l'àmbit de la imatge (fotografies, pel·lícules i dibuixos), amb treballs de gran format en blanc i negre o en color. La seva obra, una metamorfosi que parteix de Polaroids sobre la vida quotidiana a la Reunió, converteix en fantasia les realitats dels tròpics.

Fatoumata Diabaté (Mali)

Va néixer el 1980 a Bamako (Mali), on viu i treballa actualment. Entre el 2002 i el 2004 va estudiar al centre d'ensenyament fotogràfic de Bamako i posteriorment va ampliar els estudis amb una estada de dos mesos al centre de formació vocacional de Vevey. Ha participat en diverses exposicions col·lectives a Bamako (al Centre Cultural Francès, a les *Ves Rencontres de la Photographie Africaine* i a la mostra *Théâtre des Réalités*). Ha exposat individualment a la mostra de fotografia *Visage Francophone* de Càors i al Kornhaus Museum de Berna. L'obra que presenta es titula: *Touaregs, en gestes et mouvements* [*Els tuaregs, en gestos i moviments*].

Rana el Nemr (Egipte)

Va néixer el 1974 a Hannover i actualment viu al Caire, la megalòpolis de més de quinze milions d'habitants. Explora el tema de la densitat urbanística observant les passatgeres del metro del Caire. L'any 2000 va obtenir un diploma en fotografia professional al New York Institute of Photography, després d'haver acabat els seus estudis al Departament de Periodisme i Comunicació de Masses de la Universitat Nord-Americana del Caire el 1997. Ha participat en diverses exposicions artístiques i fotogràfiques al Caire i Tòquio. El 2003 va obtenir la medalla de bronze del Canon Digital Creators Contest i la medalla de bronze del Saló de Fotografia del Nil.

Yoyo Gonthier (la Reunió)

Va néixer el 1974 a Niamey (Níger) i actualment viu i treballa a París i a la Reunió. És artista visual i ha pogut dur a terme el seu treball fotogràfic, que va iniciar el 1998 a la Reunió, gràcies a una beca de la Fondation de France (2002), un guardó al talent de Kodak (2000), una beca d'arts creatives del Ministeri de Cultura (Direction Régionale des Affaires Culturelles de la Reunió, 2000) i un ajut per a la iniciació professional del Breton Group (1998). Va fer un màster en ciències i tècniques de fotografia i multimèdia, i ha participat en diverses exposicions col·lectives, entre elles: *Latitudes 2003*, organitzada per l'Ajuntament de París, i *Chroniques nomades*, que es va fer el 2004 a Honfleur. La seva obra també s'ha exposat a *Confluences* i a *Bartok* (París), al museu Stella Matutina de Saint Leu i més recentment a l'Artothèque de la Reunió. Acaba de publicar el seu primer llibre, *Les lanternes sourdes* [*Les llanternes sordes*], a l'editorial Transphotographic Press.

Bruno Hadjih (Algèria)

Va néixer el 1954 a la regió algeriana de la Cabília i viu i treballa a París. Després d'estudiar sociologia, va començar a interessar-se pel concepte del *global village*. Actualment treballa en un projecte fotogràfic sobre les transformacions de la societat civil algeriana després de la guerra civil. Ha exposat a la mostra *Visa pour*

l'Image de Perpinyà i en diverses institucions d'art contemporani, com ara el Centre Georges Pompidou, que va exhibir obres seves en un homenatge a Victor Segalen titulat *Chine-Arabie*. En els darrers dotze anys, ha treballat sobre l'islam sufí i ha publicat a la premsa nacional i internacional. Les seves fotografies han aparegut en revistes com *GEO* i *National Geographic*. Actualment prepara un llibre, *Avoir 20 ans à Alger [Tenir vingt anys a Alger]*, amb Éditions Alternatives.

James Iroha Uchechukwu (Nigèria)

Va néixer el 1972 a Enugu, al sud-est de Nigèria, i viu i treballa a Lagos. Va estudiar arts visuals a la Universitat de Port Harcourt (Nigèria). El 1995, quan li faltava poc per acabar els estudis, va començar a interessar-se per la llum i a entendre la fotografia com un vehicle d'expressió i una forma d'art. En la seva obra parteix essencialment de la pròpia experiència i de la seva visió de l'escultura com una reflexió sobre els efectes de la llum sobre la forma. Es pot considerar un fotògraf autodidacte, l'obra del qual ha anat transformant-se contínuament, des de les imatges accidentals, passant pels projectes documentals, fins a les recents construccions conceptuals, on fa servir models i objectes de la vida real per tractar una qüestió concreta. Alguns dels temes que explora són la ciutat de Lagos, els nens o el mercat nigerià de treball. Forma part del col·lectiu de fotògrafs Dept of Field (DOF) i ha participat en diverses exposicions, a Nigèria i en altres països.

John Kiyaya (Tanzània)

Va néixer el 1967 al poblat de Kasanga, a la vora del llac Tanganyika, a Tanzània. Va conèixer el mitjà gràcies a un encontre casual amb l'escriptor francès Jean Rolin el 1989 i va deixar el seminari de Kaegesa per fer-se fotògraf professional. Poc després va obtenir un diploma d'estudis avançats en fotoperiodisme a l'institut de formació social de Nyegwzi. La seva primera exposició internacional, *Arrêt sur Image*, es va presentar a França el 1992. Kiyaya va sortir per primer cop del seu país per assistir a la inauguració. En 1999-2000 va ser el primer guardonat amb el premi de fotografia contemporània africana Leopold Godowsky JR Color Photography. L'obra premiada es va presentar al Centre d'Investigació Fotogràfica de la Universitat de Boston. La major part de les imatges de Kiyaya han estat obtingudes a les vores del llac Tanganyika, en zones rurals i parcs nacionals, on el fotògraf ha de treballar en condicions difícils i remotes. El 2001 va començar com a *free-lance* i va obrir un estudi propi a Sumbawanga, on només fa fotos de carnet en blanc i negre. El seu establiment s'anomena Kiyaya Photo Studio and Video Shooting.

Helga Kohl (Namíbia)

Va néixer el 1943 a Silèsia (Namíbia). Va estudiar tècniques fotogràfiques a Alemanya, va obtenir el diploma de fotografia de la Cambra de Comerç de Münster i va seguir cursos nocturns de fotografia artística al St. Walter Art Studio. El 1970 es va traslladar a Namíbia, on treballa com a fotògrafa *free-lance* des del 1975. Va obtenir la llicència de l'Institute of Professional Photographers in Southern Africa (PPSA) el 1989 i n'és sòcia de ple dret des del 1995. El 1998 va guanyar una de les beques de fotografia artística atorgades pel PPSA. Ha participat en nombroses exposicions col·lectives i individuals, nacionals i internacionals. L'any 2000 va ser la representant de Namíbia a l'*Arts and Craft Festival* de la Southern African Development Community (SADC) i el 2001 va guanyar el primer premi a la *Standard Bank Biennale* de Namíbia. Ha obtingut diversos guardons dels Fuji Profoto Awards com a representant de la SADC, i el 2004 va guanyar una beca de fotografia arquitectònica.

Francis Nii Obodai Provençal (Ghana)

Va néixer el 1963 a Accra (Ghana), es va formar a Anglaterra, Nigèria i Ghana, i actualment viu i treballa a Ghana. La seva obra explora la vida urbana i rural des d'un punt de vista artístic. Les seves fotografies ens porten a l'Àfrica contemporània

i aconseguen que ens situem, com ell mateix, a la zona que s'obre entre la tradició, la improvisació i la modernitat, la zona on sobreviuen la majoria dels africans, fent-nos partícips de la inquietud, el somriure resistent, el treballador enigmàtic, el nen trist, entre les restes de l'arquitectura del passat. A través de les seves imatges accedim a una nova Àfrica, que s'esforça per adaptar-se i on conviuen diferents religions, les tradicions coexisteixen amb la vida contemporània, els rostres de la diàspora tornen a la terra natal i es narren històries espirituals perquè no acabin oblidades en un paisatge de fantasia. En la seva obra, l'Àfrica no és un continent condemnat. El mou la necessitat d'expressar-se millor i visualment, fent servir tot el que es troba al seu abast en termes d'idees, recursos i etnicitat. La seva visió creativa es nodreix dels intercanvis i els processos d'aprenentatge que es donen dintre de nosaltres mateixos. S'esforça per transmetre els seus coneixements als joves per mitjà de classes pràctiques i del tracte directe. Ha viatjat per l'Àfrica occidental, explorant i enregistrant l'essència de la vida africana. La seva obra s'ha exposat a Accra, París i Bamako.

Malik Nejmi (França/Marroc)

Va néixer el 1973 a Orleans, de mare francesa i pare marroquí, i viu i treballa a Orleans. Va estudiar al Conservatoire du Cinéma Français de París i és soci fundador del centre Images du Pôle d'Orleans, on s'ha dedicat a investigar sobre «les imatges documentals i la memòria» des del 2001. En els seus viatges recents al Marroc, va començar a explorar la idea de la «tornada a la terra natal», observant les complexitats de la separació física del país dels pares i la manera com experimenten el vincle emocional amb la família els seus diferents membres. Quan va demanar al seu pare que escrigués el nom del seu país, el pare no va ser capaç de fer-ho perquè el Marroc s'escriu com «el Magrib». És aquesta la base dramàtica que determina el punt de vista de Nejmi i el seu ús del registre narratiu de la fotografia per construir una singular autobiografia de la realitat. El moviment de les imatges i dels enquadraments posa en qüestió la naturalesa prefixada del cos i estableix una estructura destinada a recrear un àlbum de família per al moment en què el pare torni a la seva terra natal.

Zaynab Toyosi Odunsi (Nigèria)

Va néixer el 1975 a Lagos (Nigèria) i actualment viu i treballa a Lagos. Va començar a dedicar-se activament a la fotografia fa quatre anys i mig, però en fa set que n'és una afeccionada entusiasta. Després d'haver viscut al Regne Unit, el 2003 es va instal·lar un altre cop a Nigèria on tracta de fotografiar els ciutadans corrents de Lagos i els problemes amb què s'encaren quotidianament. Forma part del col·lectiu Depth of Field (DOF), que agrupa sis fotògrafs que treballen conjuntament sobre diferents temes a Lagos i a les rodalies de la ciutat. Intenta guanyar-se la vida com a fotògrafa comercial (sobretot de retrats familiars) i documental.

Sarah Sadki (Algèria)

Va néixer el 1973 a Altkirch i actualment viu i treballa a Belfort. Aquesta fotògrafa i artista creativa va viure durant deu anys a Algèria, on va estudiar a l'Escola de Belles Arts d'Alger, i posteriorment es va especialitzar en cinema a l'escola d'art i disseny Le Quai de Mulhouse. En la seva obra cinematogràfica qüestiona les convencions narratives i explora el món que se situa «entre les imatges» i la manera com el percebem. La seva pel·lícula més recent, *Le haori de soie mauve orné de chardons brillants* [El haori de seda malva adornat amb cards brillants], se centra explícitament en l'exotisme japonès. Després d'haver passat una breu temporada a Bèlgica, treballant com a realitzadora de documentals i com a muntadora per a museus i cadenes de televisió, ara imparteix classes de fotografia i vídeo a la G. Jacot School of Art, a Belfort. Tant si es limita a ser testimoni del seu temps com si exerceix d'artista creativa, mai no defuig la part estètica i

espectacular o l'exotisme: al contrari, els utilitza per crear una intimitat i difuminar les nostres percepcions sobre un cert tipus de realitat fotogràfica.

Mikhael Subotzky (Sud-àfrica)

Va néixer el 1981 a Ciutat del Cap. En acabar els estudis secundaris va estar un any treballant a Londres i viatjant per Eslovàquia, Tailàndia, el Vietnam i el Nepal. El 2001 es va matricular a la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Ciutat del Cap i el 2004 es va graduar amb una menció i va obtenir matrícula d'honor pel seu treball de final de carrera, consistent en un conjunt d'obres titulat *Die Vier Hoeke*, que estudiaven en profunditat el sistema de presons sud-africà. Després de llicenciar-se, es va dedicar durant tres mesos a organitzar i dirigir classes pràctiques de fotografia per als interns de la famosa presó de Pollsmoor, a Ciutat del Cap. Les imatges obtingudes pels presos, juntament amb l'obra de Subotzky sobre la presó, es van exhibir en una exposició inaugurada el Dia de la Llibertat, a l'abril del 2005. Les imatges es van penjar a les parets de la que havia estat la cel·la de Nelson Mandela i de les cel·les circumdants, al bell mig de la presó d'alta seguretat. Actualment es guanya la vida com a fotògraf i artista *free-lance* i entre el 2005 i el 2006 ha participat en diverses exposicions individuals i col·lectives, sense abandonar els seus projectes fotogràfics a llarg termini.

Homenatge

John Mauluka (Zimbabwe)

John Mauluka, nascut el 1932 a Harare, va viure un temps a Salisbury abans de tornar a la seva ciutat natal, on havia començat a treballar per al fotògraf Aubrey Urbach. Uns anys més tard va ser contractat per *The Daily News*, sense deixar de col·laborar com a *free-lance* amb diversos estudis de fotografia comercial. El 1983 va ser nomenat millor fotògraf de la Commonwealth. Aquest premi li va permetre de viatjar a l'Índia, on va realitzar una sèrie de fotografies documentals en blanc i negre. Va morir el 2003.

Exposició monogràfica

Malick Sidibé (Mali)

Malick Sidibé va néixer el 1936 a Soloba (Mali) i actualment viu i treballa a Bamako. L'any 1955, poc després d'haver acabat la seva formació a la Maison des Artisans Soudanais, va començar a dedicar-se a la fotografia a l'estudi Photo Service, propietat d'un francès conegut com *Gégé la Pellicule*. Els seus primers treballs fotogràfics es remunten al 1957, i el 1962 va obrir un estudi propi. «El Malick Sidibé Studio, instal·lat a Bagadagji, al centre de Bamako, va esdevenir ràpidament un punt de trobada molt popular entre la joventut. Malick Sidibé no es perdia cap de les festes que es feien a les ribes del Níger els diumenges al vespre. Els joves s'organitzaven en clubs de ball rivals, i Malick Sidibé es quedava amb ells fins a la matinada per fixar amb la càmera tots aquells moments de despreocupació i espontaneïtat.» (André Magnin, en el pròleg d'un llibre sobre diversos fotògrafs publicat per Scalò el 1998.) A partir del 1994, any en què van començar les *Rencontres de la Photographie Africaine* de Bamako, l'obra de Malick Sidibé va adquirir una ràpida difusió i va començar a exhibir-se en importants exposicions europees i en museus i galeries de tot el món. Malick Sidibé va obtenir el Hasselblad Foundation International Award el 2003.

Exposició nacional Algèria

Louisa Ammi-Sid

Va néixer a Algèria el 1971. Durant el curs 1992-1993 va estudiar fotografia al Centre National de Documentation de Presse et d'Information (CNDPI). Va començar la seva carrera professional el 1993, treballant per al diari francòfon *Le Quotidien d'Algérie*. El 1994 va començar a col·laborar amb un altre diari, *La Tribune*, que el 1997 va quedar suspès d'activitat durant sis mesos per ordre del govern. Aleshores va ingressar al diari independent *Liberté*, amb el qual continua treballant avui dia. Paral·lelament, col·labora amb l'agència Global Photo. La seva obra s'ha exposat a Algèria i Europa.

Zohra Bensemra

Va néixer el 1968 i treballa com a fotògrafa de premsa des del 1990. El 1989 treballava per al Musée des Arts et Traditions Populaires. Va decidir passar-se al fotoperiodisme el 1990, començant amb el diari *L'Observateur*, per traslladar-se posteriorment, el 1991, a *Le Jeune Indépendant*. El 1992 va ingressar a l'agència gràfica Agence Photo Press (APP) i va començar a treballar per al diari *Al Watan*. Des del 1998 ha estat corresponent de Reuters a Algèria, on Max PPP distribueix la seva obra. Ha exposat principalment a Europa.

Cherif Benyoucef

Va néixer a Algèria el 1962 i actualment viu i treballa a Alger. Com a fotògraf de premsa i corresponent de l'agència Gamma a Algèria, s'ha especialitzat en el món àrab. Ha cobert els esdeveniments més recents d'Algèria, on ha estat testimoni de deu anys de violència però també de la manera que la gent continuava fent la seva vida. Les seves imatges registren deu anys d'existència en un país que, malgrat les ferides, es nega a acotar el cap. Des del 1990, al llarg de l'escalada del terrorisme i la violència a Algèria, els seus reportatges fotogràfics han descrit la història tràgica de la guerra fratricida en un país on la violència, les llàgrimes i la mort van passar a tenir una presència quotidiana.

Nadia Ferroukhi

Va néixer el 1971, de mare txeca i pare algerià. Tot i haver viscut a l'estranger, passava les vacances a Algèria. En els darrers anys ha fet servir la fotografia per arribar a forjar una nova relació amb el seu país. El 1998 es va llicenciar en fotografia i en curtmetratge a l'escola de cinema de Praga, FAMU. A més, es va graduar en relacions internacionals als Estats Units i va ampliar la seva formació acadèmica a Alemanya, on ha investigat sobre cinema i fotografia. Ha treballat d'aprenent amb diferents fotògrafs durant més de quatre anys.

Farida Hamak

Va néixer a Algèria i actualment viu a París. Va treballar per a l'agència Viva entre el 1979 i el 1982, abans de fer-se *free-lance* i traslladar-se durant dos anys a Beirut, on va treballar com a corresponent de guerra per a *Newsweek*. Ha participat en una obra col·lectiva de l'agència Sipa, titulada *Paix en Galilée [Pau a Galilea]*, publicada per Éditions de Minuit (Beirut, 1982), i va ser la fotògrafa de la pel·lícula libanesa *Une vie suspendue*, produïda per Jocelyne Saab. Va tornar al Líban per cobrir l'exili de l'OLP i la situació de les dones al soldanat d'Oman, i a Bagdad va produir un programa sobre Hoddai, el fill de Sadam Hussein, abans d'abandonar la fotografia política. Des del 1991 va treballar com a fotògrafa i redactora de moda per a la delegació parisenca de la prestigiosa agència de premsa de l'Orient Pròxim Al Khaleejiah. En els darrers quatre anys va tornar al reportatge de premsa i ha viatjat regularment a Algèria.

Nasser Kamr-Eddine Medjkane

Va néixer a Alger el 1956. Va començar la seva carrera professional el 1980, fotografiant les actuacions de l'auditori El Mouggar, dirigit pel Ministeri de Cultura algerià i en el qual va fer una exposició el 1982. Treballa per a les revistes *Les Deux Écrans* i *L'Unité* i per al diari *Révolution Africaine* i el 1987 va guanyar el Prix National de Journalisme amb un reportatge sobre els comandos del Front Polisari. El 1988 va viure amb entusiasme l'inici de l'etapa democràtica, que el va dur a treballar amb la nova premsa independent i sobretot a participar en la refundació del diari *Alger Républicain*, que havia estat clausurat el 1966. Avui dia treballa majoritàriament per a la premsa.

Mohamed Messara (Moh)

Va néixer a Alger el 1976 i va estudiar fotografia al Centre Cultural d'Alger. En els anys 1995-1996, va ser fotògraf de premsa del diari algerià *L'Opinion*. Des de llavors ha treballat per al diari *Le Matin*, on actualment dirigeix el departament de fotografia. Treballa amb l'agència gràfica Sygma i col·labora amb el diari egipci *Al Ahram*. Ha cobert la majoria d'esdeveniments d'Algèria dels darrers anys: batudes de l'exèrcit algerià, matances de civils, insurreccions a la Cabília, la repressió dels partits de l'oposició, la pobresa, l'atur i també esdeveniments esportius i culturals. L'any 2003 va ingressar a l'agència alemanya European Pressphoto Agency (EPA).

Hamid Seghilani

Va néixer a Algèria el 1963. Actualment viu a França i reparteix el temps entre París i Alger. Els seus reportatges fotogràfics ofereixen una visió molt personal de la societat francesa i l'algeriana. El 1998 va guanyar el premi del *Festival d'Angers* amb un tema relacionat amb la vida en els suburbis pobres. Les seves fotos s'han exhibit a la mostra *Visa pour l'Image* de Perpinyà i al *Mois européen de la photographie* durant el *Mois de la Photo* de París i es publiquen amb regularitat a la premsa francesa i internacional (*Le Monde*, *Newsweek*, *Figaro Magazine*). Als crèdits del programa *Algérie aujourd'hui*, de la cadena televisiva Arte, es fan servir fotografies seves. També produeix clips musicals.

Samir Sid

Va néixer a Alger el 1973. Des del 1995 ha treballat com a fotògraf per al diari algerià *Le Soir d'Algérie*. Entre el 1994 i el 1995 es va encarregar de la fotografia d'esports per a la revista *Compétition* i per a *Le Soir d'Algérie*. Els anys 1993-1994 va pertànyer a l'agència de premsa i publicitat algeriana Mirage. Ha treballat per a l'agència Oeil du Sud, amb seu a Marsella, des del juny del 2003. Les seves obres s'han exhibit a la Maison de la Presse d'Alger i al *Visa pour l'Image* de Perpinyà el 1996 i a les *Rencontres Internationales de la Photographie* d'Arles el 1997. L'any 1999 va guanyar el premi a la millor foto de l'any publicada a Algèria.

Memòria

Ranjith Kally (Sud-àfrica)

Va néixer a Durban (Sud-àfrica) el 1925. Als quinze anys va començar a treballar en una fàbrica de sabates, i al mateix temps, els caps de setmana, feia fotografies de societat per a *The Leader*. El 1956 va trobar feina a la revista *Drum*, on va desenvolupar una carrera professional que va durar vint-i-sis anys. El 1952, Kally va quedar tercer entre un total de 150.000 candidats en un certamen internacional celebrat al Japó. El 1967 va ser escollit per formar part de la Royal Photographic Society de Londres pels seus retrats. Algunes de les seves fotografies s'han inclòs en diverses exposicions, com ara *In/Sight: African Photographers, 1940 to the Present* (1996) i *Margins to Mainstream: Lost South African Photographers* (1994).

En dos llibres sobre la història dels sud-africans d'origen indi s'han fet servir moltes de les seves imatges. El 2004 va ser un bon any per al fotògraf: va fer la seva primera exposició individual a la Goodman Gallery de Johannesburg i poc després va tenir una retrospectiva més àmplia a la Durban Art Gallery. El comissari de les dues mostres va ser Riason Naidoo. Durant aquell mateix any, va publicar el primer llibre recopilatori de la seva obra, titulat *The Struggle - 60 years in focus*.

Transversals

Jane Alexander (Sud-àfrica)

Jane Alexander va néixer a Johannesburg (Sud-àfrica) el 1959 i va fer estudis de llicenciatura i de màster en Belles Arts a la Universitat de Witwatersrand, a la mateixa ciutat. Actualment viu i treballa a Ciutat del Cap i és professora de la Michaelis School of Fine Art, a la Universitat de Ciutat del Cap. L'obra de Jane Alexander s'ha exhibit en diversos països d'Àfrica i d'Europa i també al Japó, Cuba i els Estats Units. Ha participat, entre d'altres exposicions, a la *Bienal de La Habana* del 1994 i el 2000, la *Biennale di Venezia* del 1995, la *Biennale de l'art africain contemporain* de Dakar del 1998, la *Biennale d'art contemporain* de Lió del 2000 i les mostres titulades *The Short Century: Independence and Liberation Movements in Africa, 1945-1994* (Alemanya i els Estats Units, 2001-2002), *Àfriques: L'artista i la ciutat* (Barcelona, 2001) i *Africa Remix* (Europa i Japó, 2005-2006). Jane Alexander fa servir bàsicament l'escultura i la fotografia i és coneguda pels seus fotomuntatges, on combina peces esculpides i fotografies.

Pascale Marthine Tayou (Camerun)

Va néixer el 1967 a Yaoundé (Camerun) i el seu nom real és Jean Appollinaire. Viu i treballa a Yaoundé i Brussel·les. És un artista autodidacte i la seva obra és més fàcil de percebre que d'interpretar. És molt conegut pels seus muntatges, dibuixos, instal·lacions i textos, que crea a partir de materials recollits entre les deixalles de la societat, explotant el procés de descomposició. Va començar a exposar el 1994. En aquell moment, la seva obra constava de muntatges a base de figuretes en un marc de fusta, que es podien veure com un quadre de dues cares. Va exhibir obres seves a la *Gwangju Biennale* (Corea del Sud) dels anys 1995 i 1997, juntament amb Fabrice Hybert, Wang Hong Ping i Louise Bourgeois, amb qui ha tornat a col·laborar posteriorment en moltes altres exposicions i biennals (l'Havana, Santa Fe, Johannesburg i la Documenta XI de Kassel).

7.- CURRÍCULUM DEL COMISSARI

Pep Subirós

Figueres, 1947

Escriptor i filòsof. Ha estat professor de filosofia a la Universitat Autònoma de Barcelona (1972-1979), director de les revistes *Transición* i *El Viejo Topo* (1979-1982), professor convidat a les universitats de Glasgow (1975) i New York University (1983), coordinador de la Càtedra Barcelona-Nova York (1983-1985), codirector de la revista *Saber* (1984-1986), president del Col·legi de Filosofia (1984-1986) i *guest scholar* del Woodrow Wilson International Center for Scholars, de Washington, DC (1996).

Entre el 1985 i el 1995 exercí, successivament, els càrrecs de coordinador de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, conseller delegat d'Olimpíada Cultural SA i assessor de l'alcalde de Barcelona per a Afers Culturals. Durant aquest període va promoure, coordinar i en alguns casos dirigir personalment, entre d'altres, els projectes següents: exposició *Homage to Barcelona*, presentada a Londres (Hayward Gallery, 1985), a Barcelona (Palau de la Virreina, 1986) i a Kobe (Museu d'Art Modern, 1987); encàrrec de la cúpula del Mercat de les Flors a Miquel Barceló; organització i codirecció, amb Anthony Caro, del "*Triangle workshop*" (1987); fundació de l'Institut d'Humanitats de Barcelona (1987), en col·laboració amb Xavier Rubert de Ventós i Josep Ramoneda; constitució del Consorci del Centre de Cultura de Contemporània de la Casa de la Caritat (1988) –que dirigí durant el període 1988-1989– i del Consorci del Museu d'Art Contemporani de Barcelona (1988); direcció, juntament amb Josep Acebillo, de les exposicions *Barcelona, la ciutat i el 92* (1988 i 1990) i *Barcelona, la ciutat i la gent* (1995). Més recentment ha comissariat les exposicions *Miquel Barceló, 1987-1997*, al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (1998), *Fars del segle XX: Le Corbusier, home de lletres*, al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (2000), i *Àfriques: l'artista i la ciutat*, també al CCCB (2001). Actualment prepara, juntament amb Fernando Marzá i Eulàlia Bosch, el projecte museològic i museogràfic de la *Galeria d'arquitectura moderna i contemporània* de la nova *Cité de l'Architecture et du Patrimoine* de París. És professor visitant a l'Accademia di Architettura de Mendrisio (Suïssa).

És autor dels llibres *Mites i raons de la modernitat* (Ed. 62, 1984), *Full de dames* (Ed. Destino, 1992), *L'esquerra i la qüestió nacional i altres paradoxes* (Ed. 62, 1992), *La rosa del desert* (Ed. Destino, 1993), *El vol de la fletxa. Barcelona'92: Crònica de la reinvençió de la ciutat* (Ed. Electa-Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, 1994), *Cita a Tombuctú* (Premi Josep Pla 1996, Ed. Destino, 1996), *Miquel Barceló, 1987-1997* (Ed. Actar/Macba, 1998), *Ciutat ideal, ciutat real. Significat i funció a l'espai urbà contemporani* (CCCB, Barcelona, 1998), *Breu història del Futur* (Ed. Destino, 1998), *Àfriques: l'artista i la ciutat* (Ed. Actar/CCCB, 2001), *Sobre la felicitat i altres neguits, o de com totes les aigües es comuniquen* (Ed. Destino, 2003) i *Ara sé que és ella* (Ed. 62, 2006).

8.- INFORMACIÓ GENERAL

DATES

5 d'octubre de 2006 – 28 de gener de 2007

HORARIS

De dimarts a diumenge i festius: d'11 a 20 h

Tancat: dilluns no festius i els dies 25 de desembre i 1 de gener

Horari especial: 24, 26 i 31 de desembre, 5 i 6 de gener, d'11 a 15 h

PREUS

Entrada: 4,40 €

Dimecres no festius i visites en grup: 3,30 €

Entrada gratuïta: menors de 16 anys, aturats, Amics del CCCB i primer dimecres de cada mes.

Entrada reduïda els dimecres no festius i per als jubilats i estudiants: 3,30 €

VISITES COMENTADES A LES EXPOSICIONS

En català: dimarts, dimecres i divendres a les 18 h. Dissabtes, diumenges i festius a les 11.30 h.

En castellà: dijous a les 18 h i dissabtes a les 11.30 h.

MÉS INFORMACIÓ

CCCB – www.cccb.org

Servei de Premsa del CCCB

Mònica Muñoz – Ana Sánchez – Ana López

Montalegre, 5 – 08001 Barcelona 93 306 41 23/ 93 306 41 00

mmunoz@ccc.org - premsa@ccc.org - www.cccb.org